

Hvidovre, 02/12 2013

Hvidovre Kommune
By- og Teknikforvaltningen
Att: Arkitekt Henrik Nielsen
Høvedstensvej 45
2650 Hvidovre

Ang. Forudgående høring om landzonetilladelse til udstykning af afvandingskanaler i Strandengen, matr.nr. 16ad Avedøre By, Avedøre.

Fælles bemærkninger fra Dansk Ornitologisk Forening (DOF) og Danmarks Naturfredningsforening i Hvidovre (DN).

Hvidovre Kommune har den 19. november sendt ovennævnte sag i høring blandt organisationer mv. Som repræsentanter for naturbevarende foreninger sætter vi pris på at Kommunen inddrager os så tidligt i processen.

Vi har intet imod de foreslåede matrikulære ændringer, men vi vil gerne knytte nogle bemærkninger til den planlagte overdragelse af kanalen til HOFOR.

1. For det første er det vigtigt, at der i forbindelse med udstykningen informeres om at området er fredet og strandengen tillige er en beskyttet naturtype, og at der generelt ikke må ændres på tilstanden. Dette gælder også hvis HOFOR skulle få lyst til f.eks. at rørlægge en del af kanalen, som også er omfattet af fredningerne.
2. For det andet er det vigtigt, at sammenhængen i naturplejen/driften af områderne ved Strandengen ikke svækkes, når der fremover skal være to ejere.
3. Endelig skal såvel kommunen som HOFOR være opmærksomme på at afvandingskanalen er – eller den har i det mindste indtil nylig været – det eneste regelmæssige ynglested for den sjældne paddeart grønbroget tudse nord for Amagermotorvejen. Det er af stor betydning for bestandens overlevelse i kommunen, at kanalen også fremover kan fungere som ynglested for arten. Dette vil være lettere at sikre, hvis kanalen ejes af Hvidovre Kommune end af et fælleskommunalt driftsselskab.

Disse betragtninger uddybes i det følgende.

Afvandingskanalen Østre Landkanal såvel som det tilgrænsende naturområde er omfattet af fredningskendelser (Kalvebod- og Vestvoldfredningerne). Disse arealer ejes i dag af Hvidovre Kommune, der også er plejemyndighed i forhold til fredningerne. Dette giver mulighed for at kanalens omgivelser og den mere naturprægede del af de fredede områder kan plejes i sammenhæng.

Strandengen er et naturområde med et rigt fugleliv, der præges af den kystnære beliggenhed og den fugtige jordbund på det inddæmmede område. Gul Vipstjert, Dobbeltbekkasin, Vibe og Rødben yngler i området, og i træktiden raster til tider gåseflokkene. Se f.eks.

http://www.dofbasen.dk/search/result.php?design=table&soeg=soeg&periode=maanedaar&aar_first=1990&aar_second=2013&omraade=lokalitet&hiddenlok=167030&obstype=observationer&specie s=weird&sortering=dato.

Naturværdierne er – ud over den kystnære beliggenhed – afhængige af naturpleje (bl.a. afgræsning) og opretholdelse af passende fugtige jordbundsforhold. Det er vigtigt, at der ikke ved fremtidige ændringer af afvandingskanalen sker en øget afvanding af Strandengen.

Afvandingskanalen Østre Landkanal er en lavvandet fliseklædt kanal, der omgives af et græsområde med naturlig græs- og urtevegetation. Dele af dette græsareal fungerer som forsinkelsesbassin ved høj vandføring i kanalen. Området vedligeholdes ekstensivt, med efterårsslåning.

Østre Landkanal har igennem en årrække fungeret som ynglested for den internationalt beskyttede paddeart grønbroget tudse. Københavns Amts naturovervågning i perioden 1990-2006 viste, at kanalen var det vigtigste ynglested i området nord for motorvejen, mens tudserne kun lejlighedsvis forsøgte at yngle i vandhullerne på Strandengen.

Denne funktion som ynglested er betinget af udformningen af kanalen, hvor flisebelægningen danner et soleksponeret lavvandet vådområde med fast bund og sider. I perioder med lav vandføring kan vandet i kanalen blive ganske varmt. Driften med regelmæssig slåning af bredderne og periodisk oprensning af kanalens bund er en anden forudsætning for kanalens funktion som ynglested. En tilsvarende udformning af Gåsebækrenden var årsag til at tudserne tidligere ynglede i stort antal i Sydhavnen i København. Bestanden af grønbroget tudse i Sydhavnen forsvandt efter den lavvandede del af Gåsebækrenden blev sløjftet pga. anlæg af jernbane. Der blev ganske vist gravet nogle vandhuller i Valbyparken, men bestanden aftog i løbet af en kort årrække og må nu regnes som uddød. Kanalens udformning er altså af kritisk betydning for bevaring af denne del af bestanden i Hvidovre.

Hvidovre Kommunes naturovervågning i de seneste år har sandsynliggjort, at tudserne er ophørt med at yngle i kanalen og andre steder nord for motorvejen. Arten findes dog stadigvæk på Avedøre Holme, og strejfer derfra vil fra tid til anden kunne forsøge at genkolonisere området ved Strandengen. Erfaringen viser, at Østre Landkanal er en afgørende forudsætning for at dette kan lykkes. Dette forudsætter at kanalen vedligeholdes på en måde, så den fortsat er lysåben, med eksponeret flisebelægning. En vis mindste vandstand i kanalen er også nødvendig. Det kan ikke udelukkes, at mindsket vandføring i kanalen er medvirkende årsag til bestandens tilbagegang ved Strandengen i de seneste år. Hensyn til tudserne ved drift og udformning forudsætter en tæt dialog mellem naturmyndighed og ejer. Ikke mindst hvis det skal gøres for at understøtte en eventuel genindvandring af arten, idet dette ikke direkte kan bindes op på lovkrav.

Hvidovre Kommune har gennem de senere år gennemført en række tiltag som understøtter biodiversiteten i kommunen. Der er plejeplaner for de fredede områder, og der gennemføres naturpleje med tanke på bl.a. grønbroget tudse. Der er også netop (i 2012) gennemført en naturovervågning af vandhuller mv., som giver viden om de sjældne arters aktuelle status. Dette arbejde kan med fordel videreføres i form af konkrete handleplaner for de truede arter og naturtyper i kommunen. Sådanne handleplaner skulle indeholde virkemidler, både drifts- og anlægsmæssige,

der understøtter en målsætning om stabile eller voksende bestande af truede arter som grønbroget tudse.

For at synliggøre kommunens indsats for biodiversitet har nogle kommuner vedtaget naturpolitikker med konkrete naturmålsætninger og virkemidler, der skal understøtte disse. Inspiration kan f.eks. ses her: <http://www.herning.dk/om-kommunen/politikker/naturpolitik>. En sådan naturpolitik kan tillige målrette indsatsen, så den får størst mulig gennemslagskraft.

Endelig vil vi gøre opmærksom på at Østre Landkanal er et eksempel på hvorledes vandhåndtering og naturkvalitet vekselvirker. Samtænkning af vandhåndtering og natur har været et gennemgående tema i de senere års debat om klimatilpasning. En koordineret plejeindsats kræver ikke nødvendigvis udelt ejerskab, men det forudsætter at Hvidovre Kommune som naturplejemyndighed har mulighed for at sikre, at kanalens pleje og udformning ikke bliver uhensigtsmæssig i forhold til de naturmæssige målsætninger.

Med venlig hilsen,

John Frisenvænge

for/
Dansk Ornitologisk Forening
DOF København
Vesterbrogade 138-140
1620 København V
e-mail: hvidovre@dof.dk
Mobil: 22129503

Søren Jønsson

for /
Danmarks Naturfredningsforening – Hvidovre
Madsnedøgade 20
2100 København Ø
e-mail: hvidovre@dn.dk
Mobil: 50509620